

Egypt

- Povodí Nilu
- Konec 4. tisíciletí
- Používají obrázkové písmo – hieroglyfy, rozluštno v 19. stol. J.F. Champollionem, z něhož později vzniklo písmo hieratické a demotické.
- Zápisy jsou na papyru, hliněných destičkách a zdech staveb
- Převažuje tzv. malá epika (povídky, pohádky a bajky, matematické a lékařské texty), texty mají náboženský a autobiografický obsah, zachovala se naučení pro následníky trůnu, sepsány byly činy některých faraónů. nalezeny texty obsahující.

ZÁKLADNÍ ABECEDNÍ ZNAKY			
Znak	Význam	Transliterace	Běžná výslovnost
	supice	A	a
	rákosový list	i	i
nebo	zdvojený rákosový list	j	j
	paže	a	a
nebo	kuře křepelky	w	u
	noha	b	b
	rohož	p	p
	rohatá zmije	f	f
nebo	sova	m	m
nebo	vodní hladina	n	n
	ústa	r	r
	půdorys dvora (nebo rákosového úkrytu?)	h	h
	pletenec lnu	H	h
	kruhová podložka?	x	ch
	břicho savce s ohonem	X	na rozhraní mezi h a š
nebo	závora; přehnutý pruh látky	s, z	s, z
	vodní nádrž	S	š
	svah	q	q
	košík	k	k
	podstavec nádoby	g	g
	chléb	t	t
	pouto na vázání dobytka	T	c
	ruka	d	d
	kobra	D	dž

Transliterace je grafický převod egyptských znaků do latinky.

Vlastní životopis Sinuhetův – krátká autobiografická povídka vysokého královského úředníka, který musel uprchnout ze země, stal se úspěšným vojevůdcem, přemožitelem obra, nový faraón mu udělil milost a umožnil návrat. Věrohodně je zde zachycen život v Egyptě. Ve 20.století dílo přepracoval finský spisovatel Mika Waltari.

Texty pyramid - rozsáhlý soubor náboženských textů zapsaných na stěnách vnitřních komor pyramid několika králů a královen Cílem těchto textů bylo zabezpečit králi posmrtný život boha.

Texty rakví - navazují na Texty pyramid, vyskytují se ve skalních hrobech vysokých úředníků. Jejich cílem bylo usnadnit přechod do posmrtného života. Na Texty rakví navazuje Kniha mrtvých.

Kniha mrtvých – soubor náboženských textů ukládaných do hrobů, sloužily jako průvodce duší mrtvých v podsvětí. Celá kniha obsahovala 200 zaříkad, ale rodina zemřelého si mohla vybrat, o která zaříkadla má zájem. Žádná kopie Knihy mrtvých neobsahovala všechna zaříkadla.

- Texty byly většinou napsané na papyrových svitcích, ale některá zaříkadla mohla být napsaná přímo na rakvích, na zdech hrobek a na sochách. Papyrové svitky bývaly umístěny v rakvi vedle těla, nebo byly zabaleny v obinadlech mumie.
- Hlavním účel Knihy mrtvých bylo poskytnout mrtvému sbírku zaříkad, která měla zajistit bezpečný přechod do posmrtného života.
- Nejdůležitější kapitolou je asi kapitola 125, která popisuje závěrečný soud mrtvého před Usirem.

O dvou bratřích – považováno za nejstarší zaznamenanou pohádku.

- Další staroegyptská díla : *Pohádky o čarodějnicích, Bajka o lvu*